

2023

Sportaanbiedersmonitor

Gemeente Zeewolde

gemeente
Zeewolde

Inhoudsopgave

1. Achtergrond van het onderzoek	3
2. Resultaten Sportaanbiedersmonitor gemeente Zeewolde 2023	4
2.1 De sportvereniging algemeen	4
2.2 Leden en activiteiten	4
2.3 Vrijwilligers	6
2.4 Organisatie en beleid	7
2.5 Financiën	9
2.6 Gevolgen Corona	10
2.7 Accommodatie en duurzaamheid	12
2.8 Sportakkoord	13
2.9 Maatschappelijke inzet	14
2.10 Afsluiting	15
3. Factsheet	16
4. Aanbevelingen	17
Bijlage 1 Knelpunten/punten van zorg zoals genoemd door aanbieders	18
Bijlage 2 Toelichting gevolgen coronamaatregelen voor sportaanbieders	21

Colofon

Titel:

Sportaanbiedersmonitor
gemeente Zeewolde 2023

Auteur:

Sportscan

Uitgevoerd door:

Sportscan

Augustus 2023

www.sportscan.nl

Kerkplein 30

7721 AD Dalfsen

T. (0529) 760 009

E. info@sportscan.nl

W. www.sportscan.nl

1 Achtergrond van het onderzoek

Aanleiding

Sport en bewegen zijn belangrijke thema's in de gemeente Zeewolde. In 2019 is de sportnota Een leven lang bewegen in Zeewolde - voor iedereen, door iedereen (2020-2024) vastgesteld. Ook is in 2019 het Sport en beweegakkoord Zeewolde ontwikkeld, waardoor nieuwe samenwerkingsverbanden zijn ontstaan. Geformuleerde doelstellingen en het uitvoeringsplan veronderstellen een zeer belangrijke rol voor de lokale sportverenigingen. Sterke en vitale sportaanbieders zijn een voorwaarde om samen met de gemeente Zeewolde en andere stakeholders te werken aan diverse maatschappelijke thema's als participatie, gezondheid, vitaliteit en signalering.

In navolging van de sportaanbiedersmonitor van 2019 kan deze 'Sportaanbiedersmonitor gemeente Zeewolde 2023' worden gezien als een tweede belangrijke momentopname. Hoe staan de verenigingen in Zeewolde er voor anno 2023? Hoe ontwikkelen zich ledenaantallen, welke verwachtingen, knelpunten en ambities spelen er? Dit onderzoek geeft antwoord op die vragen.

Landelijke monitoren

Vanaf 2000 wordt in Nederland jaarlijks gerapporteerd over de stand van zaken en de ontwikkelingen binnen de Nederlandse sportverenigingen. Het Mulier Instituut publiceerde om het jaar deze rapportages. Vanaf 2015 wordt de tweejaarlijkse Sportaanbiedersmonitor door NOC*NSF (NOC*NSF, 2018) uitgevoerd onder een representatieve groep sportaanbieders (90% sportverenigingen, 10% commerciële aanbieders en stichtingen). Na 2018 is deze monitor verder gegaan onder regie van NOC*NSF onder de naam 'Verenigingsmonitor'. Het Mulier Instituut brengt nog wel jaarlijks haar 'Jaarbericht verenigingsmonitor' uit, waarin uniforme vragen en begrippen worden gebruikt zodat vergelijking mogelijk is.

Bron: website <https://www.mulierinstituut.nl/producten-diensten/monitoring/verenigingsmonitor/>.

Sportscan heeft in samenwerking met de gemeente Zeewolde en de coördinator buurtsportcoaches van de gemeente Zeewolde, de vragenlijst opgesteld. Indien mogelijk worden resultaten van andere monitoren vergeleken met de situatie in Zeewolde.

Onderzoekopzet

In deze rapportage 'Sportaanbiedersmonitor gemeente Zeewolde 2023' worden de resultaten gepresenteerd. De vragenlijst is verspreid onder 49 sportaanbieders. Aanbieders zijn aanvankelijk per e-mail uitgenodigd en (meermaals) herinnerd aan het onderzoek. Aanbieders kregen een aantal keren uitstel om de online vragenlijst in te vullen dan wel schriftelijk te retourneren. Uiteindelijk vulden 21 sportaanbieders de lijst in. De respons komt daarmee op 43%. De respons is een redelijke afspiegeling van sportaanbieders in Zeewolde. Het geeft echter geen volledig beeld.

Tabel 1 overzicht respons

	2023
Respons aanbieders (n=49)	21=43%
Aangesloten bij bond of koepel	20=95%

Leeswijzer

Hoofdstuk één beschrijft de achtergrond en opzet van het onderzoek. In hoofdstuk twee worden de resultaten besproken. Hoofdstuk drie bestaat uit de infographic van dit onderzoek. De belangrijkste resultaten zijn ook snel te lezen via de gemarkeerde teksten en de markeerstift in de kantlijn.

2 Resultaten Sportaanbiedersmonitor gemeente Zeewolde 2023

Deze rapportage en de vragenlijst is verdeeld in tien onderdelen die ook de paragrafen van dit hoofdstuk vormen: de sportvereniging algemeen, leden en activiteiten, vrijwilligers, organisatie en beleid, financiën, gevolgen corona, accommodatie en duurzaamheid, Sportakkoord, maatschappelijke inzet en tenslotte afsluiting. Per onderdeel worden resultaten genoemd en besproken aan de hand van tabellen en figuren.

2.1 De sportvereniging algemeen

Alle sportaanbieders zijn gevestigd in de gemeente Zeewolde en bieden in de gemeente activiteiten aan. Enkele aanbieders hebben een regionaal karakter. De sportaanbieders in dit onderzoek bieden een grote variatie van 31 takken van sport. De oudste aanbieder is opgericht in 1944, de jongste in 2020. Zes aanbieders bestonden voor 2000 nog niet.

57% van de aanbieders beschikt over een eigen sportaccommodatie of sportcomplex. 43% beschikt niet over een eigen sportaccommodatie of sportcomplex. 33% van de aanbieders biedt binnensporten aan, 33% buitensporten, overige sportaanbieders (34%) bieden zowel binnen-, als buitensporten aan.

95% van de verenigingen is aangesloten bij een sportbond of -koepelorganisatie en weet zich daardoor landelijk gesteund (zie tabel 1). Eén aanbieder (5%) is zelf niet aangesloten, haar leden maken soms gebruik van individueel lidmaatschap van de landelijke bond (dit zijn vooral leden die deelnemen aan wedstrijden).

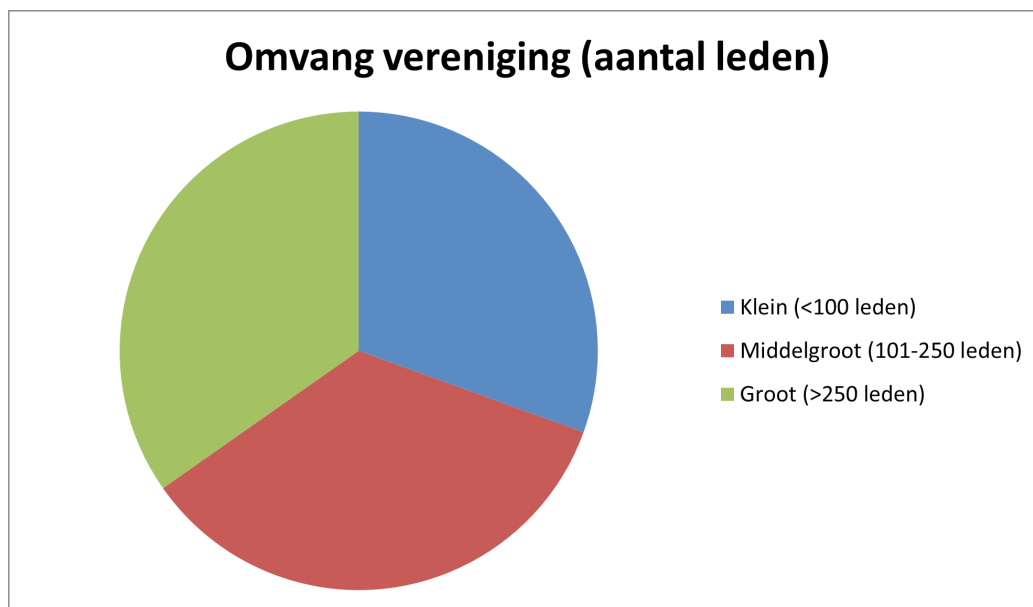
2.2 Leden en activiteiten

In tabel 2 een overzicht van de belangrijkste ledenkenmerken van de sportverenigingen uit dit onderzoek.

Tabel 2 overzicht ledenkenmerken

	2023
Gemiddeld aantal leden	193
Verhouding leden man/vrouw	53%/47%
Verenigingen met een wachtlijst	5%
Gemiddeld aantal nieuwe leden vorig jaar (spreiding 0-340)	52
Gemiddeld aantal opzeggingen vorig jaar (spreiding 0-220)	37

Figuur 1 omvang vereniging naar aantal leden.

In deze onderzoeksgroep ontdekken we zes (29%) kleine aanbieders (tot 100 leden), zeven (33%) middelgrote aanbieders (tussen de 100 en 250 leden) en zeven grote aanbieders (meer dan 250 leden). Er zijn dertien (62%) aanbieders waar het ledenaantal gestegen is en vijf (24%) met een daling. Ledengroei zien we in dit onderzoek bij vier (19%) kleine aanbieders, vijf (24%) middelgrote en vier (19%) grote sportaanbieders. Er is één sportaanbieder (5%) die momenteel een wachtlijst hanteert.

In tabel 3 een overzicht van de verhouding van leeftijdsopbouw van het ledenbestand, verdeeld over vrouwen en mannen.

Tabel 3 overzicht leeftijdsopbouw ledenbestand

Leeftijd	Vrouwen	Mannen	Van totaal
t/m 17 jaar	25%	26%	51%
18 t/m 44 jaar	8%	15%	23%
45 t/m 64 jaar	8%	8%	16%
65 jaar en ouder	6%	4%	10%
Totaal	47%	53%	100%

Jongens en meisjes t/m 17 jaar vormen verhoudingsgewijs de grootste groep leden (51% van het ledenbestand van de respondenten). 10% van het ledenbestand bestaat uit leden van 65 jaar en ouder.

52% van de aanbieders heeft allochtonen leden. 57% van de aanbieders heeft leden met een handicap of een chronische aandoening. Zes aanbieders (29%) noemen concreet het aantal leden met een handicap, acht aanbieders (38%) noemen concreet het aantal leden met een chronische aandoening. Bij vier aanbieders (19%) in Zeewolde hebben topsporters in de gelederen. Antwoorden op de vraag welk percentage van de sportende leden deelnemen aan de officiële competitie lopen flink uiteen. Bij vier (19%) aanbieders is dit minder dan 20% van de leden. Bij vier aanbieders gaat het om 75% of meer van de leden. Bij vijf (24%) aanbieders zijn er geen leden die meedoen aan een officiële competitie.

Activiteitenaanbod

Eerder al zagen we de verhoudingen in het ledenbestand. 76% van de aanbieders organiseert regulier aanbod (trainingen, wedstrijden, instuifactiviteiten of wijkactiviteiten) voor de doelgroep 4-12 jaar, 81% voor de doelgroep 13- 18 jaar, 91% voor volwassenen 19-55 jaar, 86% voor senioren (55+) en 33% biedt aangepast sporten aan. Gevraagd naar specifiek aanbod voor doelgroepen kon men uit een lijst met tien doelgroepen aangeven voor welke groepen specifiek aanbod is. Genoemd worden dan: senioren (67%), beginners (57%), mensen met gedragsproblematiek (48%), verstandelijke beperking (43%), lichamelijke beperking (38%), chronisch zieken (38%) en statushouders (38%), mensen met overgewicht (33%), niet aangeboren hersenletsel (29%), visuele beperking (24%) en mensen met een auditieve beperking (24%). Vier aanbieders hebben geen specifiek aanbod voor één van deze doelgroepen.

Ledenverlies en ledenwerving

Veertien aanbieders (67%) hebben vorig jaar (seizoen) te maken gehad met ledenverlies, vijf (24%) met ledengroei. Eén (5%) aanbieder bleef het aantal leden stabiel (één niet beantwoord). **95% van de aanbieders heeft een groeiambitie voor 2023 en de jaren daarna.** In 2018 was dit percentage landelijk 90% en in Zeewolde 75%. De ene aanbieder die niet direct ambities heeft om te gaan groeien is een middelgrote aanbieder.

Ledengroei wordt verwacht uit verschillende leeftijdscategorieën. De categorie 19-55 wordt dertien keer genoemd, de leeftijdscategorie 6-12 jaar wordt elf keer genoemd, 13-18 jaar, negen keer en de leeftijdscategorie 55 jaar en ouder vijf keer. **Landelijk heeft 90% van de aanbieders de ambitie te groeien. In Zeewolde is die ambitie nog groter (95%).**

2.3 Vrijwilligers

In deze paragraaf aandacht voor de ‘motor’ van de verenigingen, de vrijwilligers. We bespreken aspecten van vrijwilligersbeleid als: functiebezetting en werving van vrijwilligers.

Aantal vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers per aanbieder loopt uiteen van twee tot 250. Gemiddeld beschikken achttien aanbieders over 34 vrijwilligers. Acht aanbieders hebben één of meerdere betaalde medewerkers in dienst variërend van 2,5 uur tot 250 uur (ong. 7 fte).

De vraag ‘beschikt uw organisatie momenteel over voldoende vrijwilligers’ geeft het volgende beeld.

Tabel 4 overzicht bezetting vrijwilligers

Functiebezetting	Percentage 2019	Percentage 2023
Beschikken over voldoende vrijwilligers	32%	33%
Op zoek naar vrijwilligers	36%	43%
Tekort aan vrijwilligers	14%	24%
Gemiddeld aantal vrijwilligers	45	34

24% van de verenigingen geeft expliciet aan niet te beschikken over voldoende vrijwilligers (vrijwilligerstekort) en actief op zoek te zijn naar vrijwilligers. Ondanks dat er soms geen tekorten zijn is men vaak wel op zoek naar vrijwilligers. Dit geldt voor 43% van de verenigingen. 33% van de aanbieders beschikt over voldoende vrijwilligers en is ook niet op zoek.

Belangrijkste reden voor het vrijwilligerstekort volgens de respondenten (die aangeven dat de organisatie een tekort heeft) is de beperkte bereidheid om zich als vrijwilliger in te zetten (3 van de 5), tijdtekort (1 van de 5). De andere organisatie geeft aan dat het een combinatie van expertise, bereidheid en tijdgebrek bij de huidige bestuurders is.

De vraag voor welke functies, taken en werkzaamheden vrijwilligers worden gezocht geeft het volgende beeld. Het genoemde percentage is het percentage van de respondenten dat een vacature heeft voor genoemde vrijwilligersfunctie.

Tabel 5 overzicht vacatures vrijwilligers

Functie	Percentage
Organisatie evenementen en nevenactiviteiten	43%
Bestuur	38%
Training, begeleiding, lesgeven	38%
Communicatie, P.R. (sociale media, website, nieuwsbrief)	33%
Beheer, onderhoud, schoonmaak accommodatie	29%
Organisatie wedstrijden en toernooien	29%
Beheer, onderhoud materiaal	29%
Bar-, kantinediensten	24%
Arbitrage en juring	19%
Sportmedische zorg, - begeleiding	5%

Bijna de helft van de aanbieders zoekt vrijwilligers voor de organisatie van evenementen en nevenactiviteiten. Daarnaast worden er ook vrijwilligers gezocht om trainingen te (bege)leiden en het bestuur. Opmerkelijk genoeg zijn er ook veel vacatures voor incidentele taken. Lang niet alle vacatures zijn structurele taken, taken waarvan bekend is dat mensen zich daar niet snel aan committeren.

2.4 Organisatie en beleid

In paragraaf 2.4 worden onderwerpen besproken die te maken hebben met de organisatie van de sportvereniging en de mate waarin planmatig wordt gewerkt. Zo mag worden verondersteld dat verenigingen planmatig opereren en speerpunten van beleid formuleren.

Gezonde sportvereniging

In het verlengde van het thema 'de gezonde sportvereniging' is verenigingen de vraag voorgelegd op welke onderwerpen er regels zijn vastgelegd. 62% van de verenigingen heeft regels opgesteld rondom het thema roken, 62% over alcoholgebruik, 52% rondom drugsgebruik, 38% rondom doping, 33% rondom hygiëne, 57% rondom inclusiviteit en 10% voor gezonde voeding.

Alcohol en aanbod kantine

24% van de aanbieders geeft aan dat alcohol in het geheel niet geschonken wordt (in de kantine/ clubhuis/ bar). Bij 24% van de aanbieders wordt er wel geschonken en 14% hanteert een vast schenktijdschema (bijvoorbeeld niet in aanwezigheid van minderjarigen). 19% heeft geen eigen accommodatie en volgt de bestaande regels (10% niet beantwoord).

Veilig sportklimaat

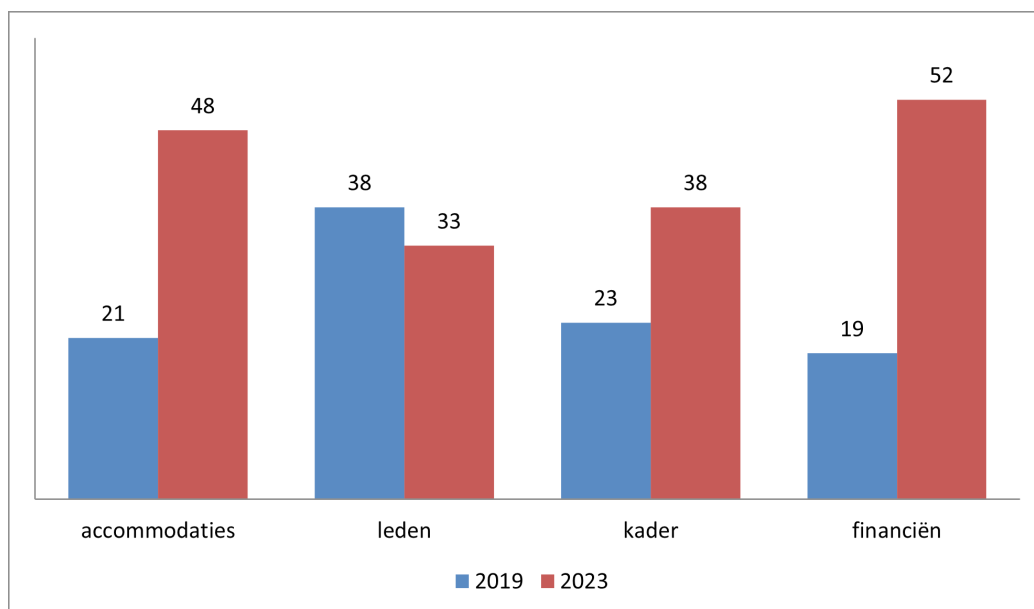
Rondom het thema veilig sportklimaat heeft 91% van de verenigingen huisregels/ gedragsregels opgesteld. 76% van de verenigingen heeft een vertrouwenscontactpersoon benoemd. 81% heeft een VOG verplicht gesteld voor vrijwilligers die werken met jeugd of mensen met een beperking. 43% hanteert een gedragscode voor vrijwilligers. 33% van de aanbieders hanteert een aannamebeleid voor vrijwilligers.

Respondenten zijn gevraagd maximaal drie knelpunten c.q. punten van zorg aan te kruisen op een lijst met vijf knelpunten. 19 (91%) sportaanbieders gaven één of meerdere punten aan. De belangrijkste knelpunten voor de verenigingen liggen op het vlak van financiën (52%) en accommodatieproblematiek (48%). In iets mindere mate kader (38%) en behoud en werving van leden (33%).

De knelpunten zijn geanonimiseerd opgenomen in bijlage 1. In de monitor van NOC*NSF (2018) komt accommodatieproblematiek op de vierde plaats en is de volgorde leden, kader, financiën en accommodatie. In Zeewolde scoren de knelpunten financiën en accommodatie dus hoger dan in de landelijke monitor.

De knelpunten van de sportaanbieders zijn in de figuur 2 uitgezet.

Figuur 2 overzicht belangrijkste knelpunten sportaanbieders in procenten

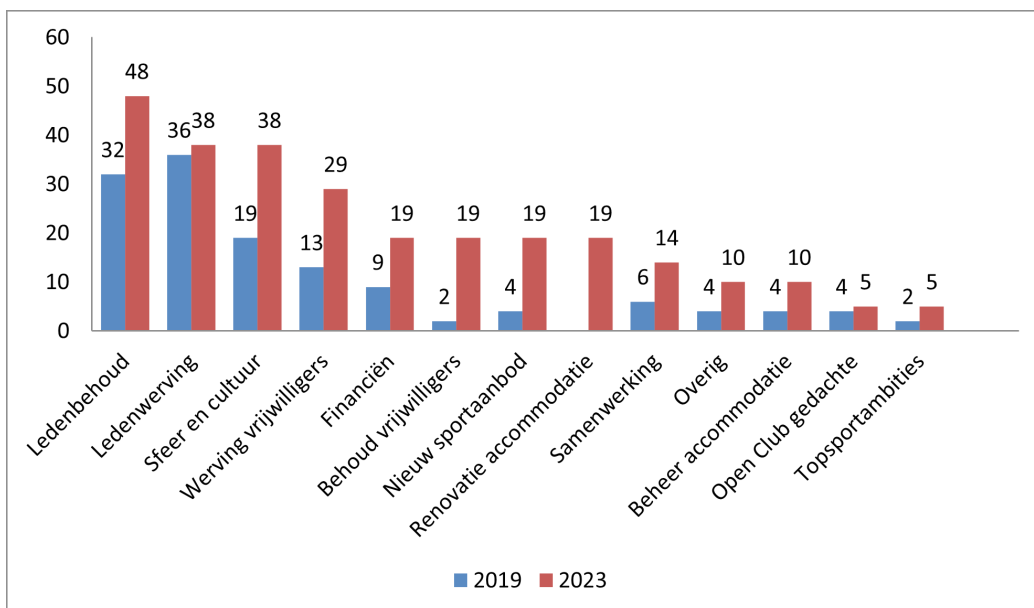

Belangrijkste knelpunt voor sportvereniging zijn de financiën en accommodatie (gebrek/ onderhoud). In iets mindere mate vormen kader en leden een belangrijk knelpunt voor de aanbieders in dit onderzoek. **In vergelijking met het onderzoek uit 2019 zijn de knelpunten financiën en accommodaties verdubbeld.** Een toelichting op de knelpunten vindt u terug in bijlage 1.

Bestuurlijke prioriteiten

In het verlengde van bovengenoemde knelpunten is gevraagd waar het bestuur zich het komende jaar met name voor in gaat zetten. Uit een lijst met dertien speerpunten, mochten verenigingen er maximaal drie aankruisen.

Figuur 3 overzicht genoemde speerpunten van beleid

Ledenbehoud (48%), sfeer en cultuur van de vereniging (38%), ledenwerving (38%), werving vrijwilligers (29%), financiën (19%), behoud vrijwilligers (19%), renovatie accommodatie (19%), nieuw sportaanbod (19%) zijn de meest genoemde speerpunten waar het komend jaar op ingezet wordt.

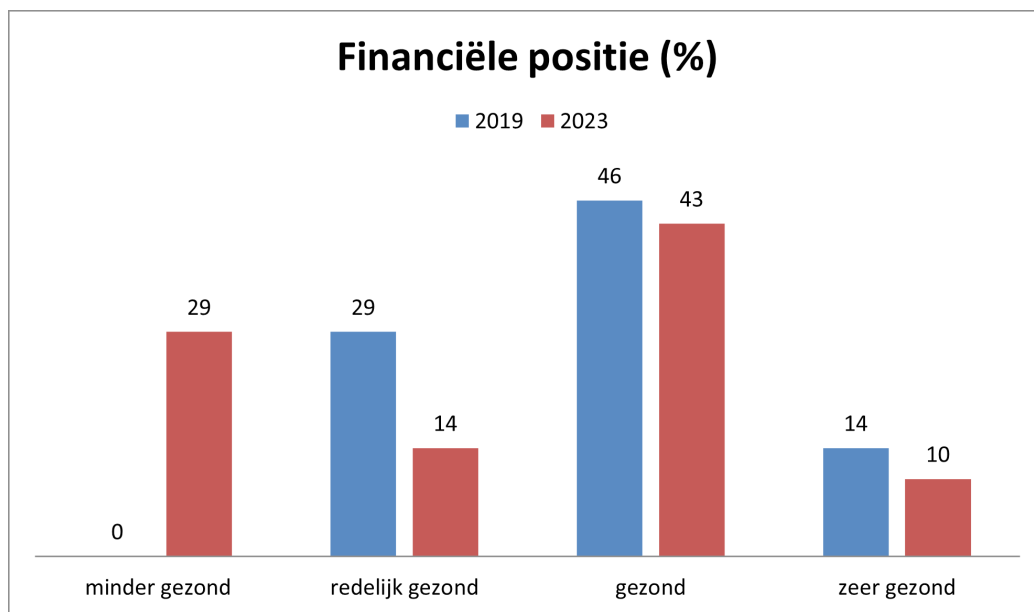
62% van de aanbieders typeert de eigen organisatie in algemene zin als sterk, 29% als zeer sterk. Slechts één aanbieder (5%) typeert zichzelf als niet zo sterk.

2.5 Financiën

Paragraaf 2.5 beschrijft de financiële situatie van de sportvereniging. De vraagstelling is bewust eenvoudig gehouden door complexe vragen over inkomsten en uitgaven te schrappen.

In figuur 4 is weergegeven hoe sportverenigingen zelf hun financiële posities beoordelen.

Figuur 4 overzicht financiële positie verenigingen in procenten

Op elk van de antwoordcategorieën scoort het onderzoek 2023 slechter dan dat van 2019. 29% ervaart de financiële positie als minder gezond, minder aanbieders zijn redelijk gezond, gezond dan wel zeer gezond. De percentages opgeteld maken 67%. Vergelijkbaar met de 65% uit de 'Verenigingsmonitor najaar 2021 van het Mulier Instituut'. Bron: Mulier Instituut, MI Verenigingspanel februari 2021; Vragenlijst gevolgen coronacrisis voor sportverenigingen, april 2021 en oktober 2021; MI Verenigingspanel zomer 2021. Zes aanbieders (29%) spreken over een minder gezonde positie, een flinke toename in vergelijking met het onderzoek uit 2019.

Ten opzichte van vorig boekjaar geeft 33% van de aanbieders aan dat de financiële positie verbeterd is. Bij 24% blijft dit gelijk. Bij 5 aanbieders (24%) is de situatie verslechterd of zelfs sterk verslechterd. Desgevraagd geven 7 aanbieders aan dat er incidenteel mensen de contributie (uiteindelijk) niet betalen. Dit gaat dan om ongeveer 2% van de leden.

Het totaalbedrag op de begroting van de aanbieders varieert. Er is één aanbieder met een begroting tot € 5.000,-, 24% valt in de categorie € 10.000,- tot € 25.000,-, 19% in de categorie € 25.000,- tot € 50.000,- en ook 19% in de categorie € 50.000,- en meer (33% niet beantwoord).

Zeven aanbieders (33%) hebben in 2022 bezuinigd en/of geplande uitgaven uitgesteld, 43% niet (23% geen antwoord). Het gaat hier bijvoorbeeld om:

- onderhoud 2x,
- kleding en materialen 2x,
- minder ruimte gehuurd
- bezuinigingen over de gehele breedte

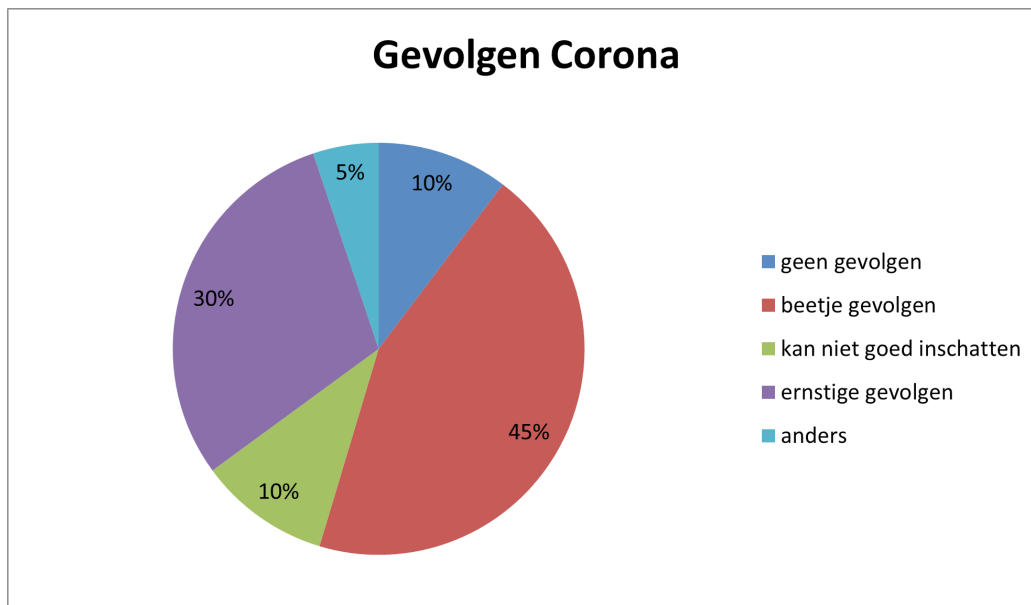
Evenveel aanbieders (tien, 48%), hebben contributie het afgelopen jaar verhoogd, als aanbieders die dat niet hebben gedaan. Aanbieders met een eigen sportaccommodatie verhogen de contributie vaker, evenals aanbieders die hun eigen financiële situatie als minder gezond omschrijven (alle zes verhoogden ze de contributie). Van de vijf aanbieders met ledenverlies hebben er vier de contributie verhoogd.

2.6 Gevolgen corona

In de bijzondere jaren 2020 en 2021, kregen aanbieders diverse beperkingen opgelegd die van invloed waren op de activiteiten van aanbieders. Accommodaties gingen noodgedwongen op slot, wedstrijden, trainingen en activiteiten werden verboden. Kortom: de sport ging grotendeels op slot. Door de diversiteit van maatregelen werden niet alle aanbieders even hard geraakt, maar voor het gros waren het zeer magere jaren. In deze monitor van 2020 zijn extra vragen toegevoegd over de gevolgen van deze maatregelen.

Terugkijkend op de diverse noodzakelijke coronamaatregelen is aanbieders gevraagd in welke mate de maatregelen gevolgen hebben gehad voor de organisatie. De resultaten leest u in onderstaande figuur.

Figuur 5 overzicht zorgen gevolgen Corona (%)

Bijna een derde van de aanbieders (29%) geeft aan dat de coronamaatregelen ernstige gevolgen hebben gehad voor de organisatie. De toelichting bij deze vraag (zie bijlage 2), geeft een beeld van 'een patiënt die behoorlijk aangeslagen is'. Veel leden zijn gestopt en keren ook niet terug, activiteiten worden maar moeizaam weer opgestart, vrijwilligers waar geen contact meer mee is, leden die een andere sport zijn gaan doen etc.

Daarnaast zijn een aantal stellingen voorgelegd waarbij men kon aangeven in hoeverre die van toepassing zijn op het functioneren van de organisatie.

Tabel 6 overzicht stellingen gevolgen Corona

	Helemaal niet	Grotendeels niet	Enigszins	Grotendeels wel	Helemaal wel	Niet ingevuld
Uw organisatie voldoende veerkrachtig is gebleken om de gevolgen van de coronacrisis te overleven.			24	14	52	10
Noodmaatregelen/hulp/ ondersteuning van de overheid essentieel zijn geweest om te overleven.	29	10	14	19	10	14
Ondanks de coronacrisis uw sponsors hun verplichtingen zijn nagekomen.		10	10	29	10	43
Vanwege de coronacrisis zich minder nieuwe leden hebben aangemeld dan gebruikelijk.	14	19	29	19	10	10
Vanwege de coronacrisis meer leden hebben opgezegd.	19	14	24	19	14	10
Uw leden bereid zijn gebleven om de contributie te blijven betalen.	5		14	38	33	10
De coronacrisis heeft geleid tot meer solidariteit onder uw leden om zich in te zetten voor de vereniging/ organisatie.		14	43	14	10	10
Doordat bestuurders en/ of vrijwilligers weinig fysiek konden (af)spreken, de bestuurbaarheid van uw club in gedrang is gekomen.	48	10	10	10	5	14

In tabel 6 procentgewijs de uitkomsten per stelling. De gearceerde cellen geven de antwoordtendenties aan. Men is positief over de eigen veerkracht en de bereidheid van leden en om de contributie te blijven betalen. Die veerkracht lijkt bevestigd te worden door de scores op het onderwerp 'ondersteuning overheid'. Het merendeel is het eens dat die ondersteuning niet essentieel was om te overleven (of te gering zie de bijgeschreven opmerking in bijlage 2). Ook zijn respondenten van mening dat de bestuurbaarheid van de club niet of nauwelijks (58%) in gedrang is gekomen.

De vraag of de coronacrisis aanbieders ook nog iets heeft opgeleverd resulteert in de volgende opmerkingen:

- digitaal vergaderen en communiceren
- online of hybride activiteiten aanbieden
- grotere mate van bewustzijn van de meerwaarde van een vereniging t.o.v. ongebonden sporten
- meer flexibiliteit in de planning
- meer jeugdleden die gestopt zijn bij andere takken van sport
- veel trainingen in de openbare ruimte aangeboden, echter die voldoet maar matig
- nee 3x genoemd
- teveel om op te schrijven

2.7 Accommodatie en duurzaamheid

In deze paragraaf gaat het om de accommodatie (eigen of gehuurd) en duurzaamheid. In eerste instantie is de open vraag gesteld of de accommodatie(s) voldoet aan de wensen van de vereniging. Daarbij zijn de opmerkingen gerubriceerd in positief dan wel negatief en of de vereniging zelf eigenaar van de accommodatie is of dat de accommodatie wordt gehuurd (vrijwel altijd van de gemeente).

Positieve reacties van verenigingen met accommodatie in eigen beheer

- ja, de accommodatie(s) voldoet aan onze wensen 5x genoemd

Positieve reacties van verenigingen die accommodatie(s) huren

- accommodatie voldoet aan onze wensen qua faciliteiten
- we huren een prachtige sporthal

Negatieve reacties van verenigingen met accommodatie in eigen beheer

- we komen structureel een half trainingsveld tekort
- de baan kan onvoldoende worden gebruikt en we missen gemeenschapsruimte
- we beschikken niet over een kleedkamer en douches

Negatieve reacties van verenigingen die accommodatie(s) huren

- de buitenaccommodatie voldoet, we missen daar wel een ontmoetingsruimte
- er is te weinig ruimte beschikbaar en de kwaliteit is matig (klein, gladde vloer, oud materiaal)

De beschikbaarheid van te huren zaalruimte wordt een paar keer genoemd als knelpunt

Duurzaamheid

In tabel 7 een overzicht van zes duurzaamheidsmaatregelen die aanbieders hebben genomen rondom de accommodatie.

Tabel 7 overzicht maatregelen duurzaamheid

Maatregel	Hebben genomen
LED-verlichting	67%
Afval scheiden	38%
Energiezuinige apparatuur aanschaffen	33%
Zonnepanelen	24%
Tijdklok(ken) voor lampen, verwarming etc.	19%
Geen	10%
Isolatie van het gebouw	10%

Energiekosten

Er zijn zeer ernstige (5%), dan wel ernstige zorgen (14%) over de (mogelijke) toenemende energiekosten voor de aanbieder. 33% kan dit niet goed inschatten. Voor 38% hebben mogelijk toegenomen energiekosten geen of slechts een beetje gevolgen voor de aanbieder. Een stijging van energiekosten heeft voor 48% van de aanbieders gevolgen voor de hoogte van de contributie in het volgend jaar. Voor 29% van de aanbieders niet (23% niet ingevuld).

2.8 Sportakkoord

Het Lokale Sportakkoord in Zeewolde heeft geleid tot een stuurgroep Lokaal Sportakkoord dat momenteel onder de naam SportZ opereert als platform.

Het lokale Sportakkoord biedt sportaanbieders kansen om zich te versterken, nieuw aanbod te ontwikkelen en samen met andere partijen op te trekken. Voor goede plannen is budget beschikbaar. Het sportakkoord omvat activiteiten op verschillende thema's en daarmee kansen voor alle sportaanbieders in Zeewolde.

Aan respondenten is de vraag voorgelegd hoe ze bij dit akkoord betrokken zijn. De betrokkenheid met het Sportakkoord onder respondenten is redelijk. Acht aanbieders (38%) zijn betrokken en hebben één of meerdere initiatieven ingediend. Negen (43%) zijn wel aangesloten maar (nog) niet actief betrokken bij de uitvoering. Drie aanbieders ontvangen graag meer informatie over de thema's. Genoemde redenen om niet aan te sluiten zijn:

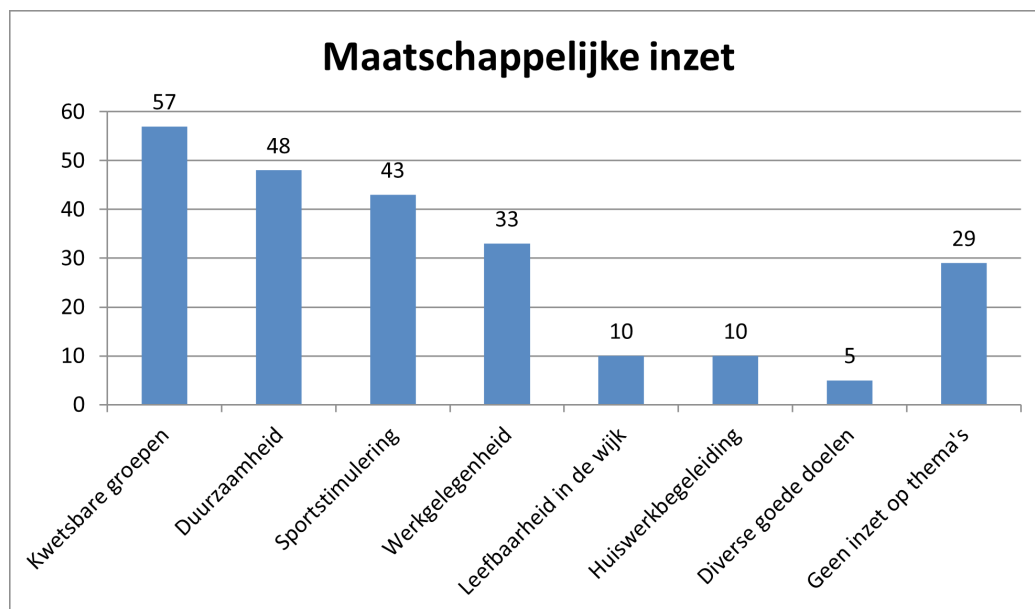
- De samenwerking met de gemeente kan beter
- Ook dit is een voorbeeld waar we wel aan willen deelnemen, maar niet aan toekomen omdat het runnen van de eigen vereniging alle aandacht opeist. Bijvoorbeeld onderzoeken van haalbaarheid voor een nieuw buitenveld past hierbij. Maar ook opleidingen. Daar is animo voor, maar we hebben eerst een vrijwilliger nodig die dit gaat organiseren en coördineren.
- We zijn geen vereniging...
- Nog geen idee of de vereniging hier gebruik van maakt. Er is kort geleden een bestuurswijziging geweest.

2.9 Maatschappelijke inzet

Uit een keuzelijst met zeven maatschappelijke thema's gaven verenigingen aan waarvoor ze zich inzetten.

Figuur 6 overzicht inzet maatschappelijke thema's

Inzet op activiteiten voor kwetsbare groepen (57%), duurzaamheid (48%) sportstimulering (43%) en werkgelegenheid (33%) zijn de maatschappelijke gebieden waar aanbieders zich het meest op inzetten. 29% van de aanbieders zet zich niet breder maatschappelijk in.

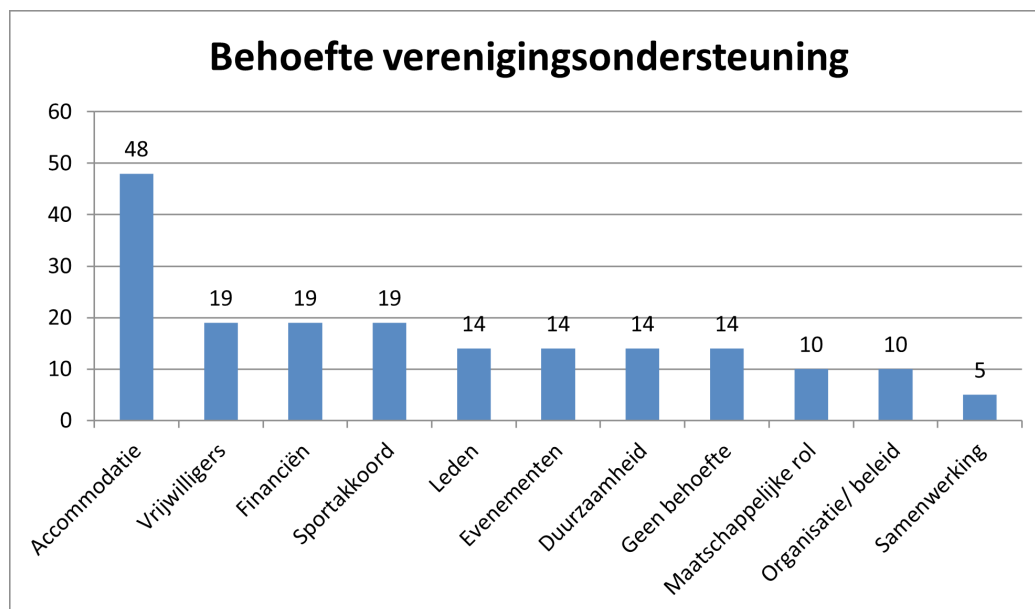

foto: lokale omroep Zeewolde

2.10 Afsluiting

Inventariserend is aanbieders gevraagd op welke thema's behoefte is aan verenigingsondersteuning. Uit een lijst met elf opties kon men meerdere antwoorden aankruisen.

Figuur 7 overzicht behoefte aan verenigingsondersteuning

Drie aanbieders (14%) hebben geen behoefte aan ondersteuning of vulden de vraag niet in. Voorkeur gaat dan uit naar:

- accommodatie 48%
- financiën, vrijwilligers en Sportakkoord (19%)

Aanvullend werd nog ingebracht: samenwerking met sportaanbieders

Gevraagd naar de ambities en de verwachte ontwikkelingen binnen de eigen organisatie voor de komende vijf jaar, biedt een mooi spectrum van reacties. Belangrijke ontwikkelingen die worden genoemd zijn de wens om te groeien qua ledenaantal, aanpassing van de accommodatie zodat maatschappelijke taken beter ingevuld kunnen worden en het bereiken van een hoger prestatieniveau.

Deze ambities en ontwikkelingen zijn volledig overgenomen en separaat aan de gemeente overhandigd. Ze worden niet gepubliceerd in deze rapportage.

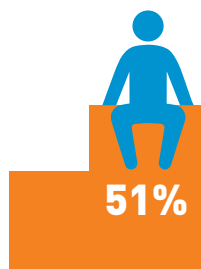

Algemeen

21 van de 49 sportaanbieders hebben gereageerd (respons 43%).

Jeugd onder de 18 jaar vertegenwoordigt nog altijd de grootste groep leden.

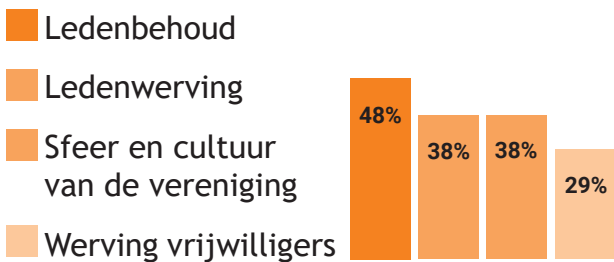

Leden

Vorig seizoen:
 67% ledenverlies, 24% ledengroei

Belangrijkste prioriteiten sportverenigingen

Vrijwilligers

43% is op zoek naar vrijwilligers

24% van de sportverenigingen heeft een tekort aan vrijwilligers

Knelpunten verenigingen

financiën

accommodatieproblematiek

kader

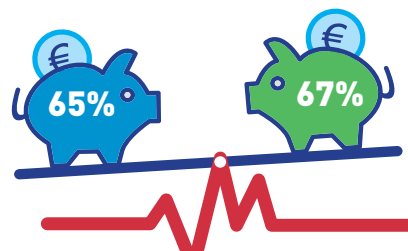

behoud en werving van leden

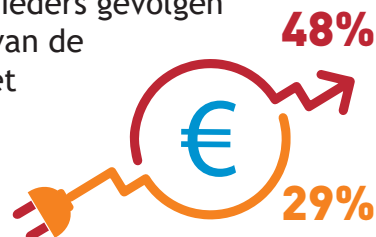
Financiën

Meer aanbieders scoren negatief t.o.v. ervaren financiële gezondheid van de club.

Energiekosten

Een stijging van energiekosten heeft voor 48% van de aanbieders gevolgen voor de hoogte van de contributie in het volgend jaar. Voor 29% van de aanbieders niet.

Sportakkoord

De komst van SportZ en het Lokale Sportakkoord biedt sportaanbieders veel kansen. 38% heeft initiatieven ingediend, 43% is nog niet actief betrokken.

4 Aanbevelingen

De belangrijkste resultaten zijn al gepresenteerd in hoofdstuk drie de factsheet. In dit hoofdstuk een vijftal aanbevelingen.

- 1) Het beeld van knelpunten van aanbieders: financiën, accommodatie, kader en leden wijkt af van het landelijk beeld (financiën en accommodatie scoren hoger). Dit is een belangrijk signaal. Bespreek met de aanbieders op welke oplossingen mogelijk zijn om deze knelpunten weg te nemen. Zet daarnaast de landelijk ondersteuningsmogelijkheden (services) in.
- 2) De sportverenigingen in dit onderzoek bieden een vrij traditioneel aanbod voor hun eigen leden. Vanuit het Lokale Sportakkoord zijn er mogelijkheden om ook aanbod voor andere doelgroepen te ontwikkelen en samen op te trekken met andere maatschappelijke partners. Lang niet alle sportaanbieders in Zeewolde zijn al zo ver of hebben er de menskracht voor. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de buurtsportcoaches en verenigingsadvisering in Zeewolde.
- 3) Ga met de zes aanbieders wiens financiële positie minder gezond is en de aanbieder die zichzelf typeert als niet zo sterk, rond de tafel en spreek de vragenlijst en problemen met ze door.
- 4) Diverse sportaanbieders maken kenbaar dat ze met verenigingsondersteuning aan de slag willen. Bijna de helft vinkt het onderwerp sportaccommodatie aan. Ook rondom financiën en vrijwilligers is ondersteuning gewenst. Neem contact met ze op en bespreek op welke wijze er ondersteuning geboden kan worden.
- 5) Voor veel verenigingen is het een flinke opgave om de uitgebreide vragenlijst in te vullen. Het kost driekwartier tot een uur om de lijst goed door te nemen en vaak is overleg met collega bestuursleden nodig. De respons was 43%. Wat de respons bij herhaling in de toekomst zou kunnen helpen is een duidelijke agendering: 'elk oneven jaar wordt in de maand mei de monitor uitgezet' of het invullen van de vragenlijst koppelen aan subsidies.

foto: lokale omroep Zeewolde

Bijlage 1 Knelpunten/punten van zorg zoals genoemd door aanbieders

Leden

- Terugloop kinderen en kinderen willen geen verplichting meer aangaan met een vereniging.
- Willen graag doorgroeien naar 100 leden
- Groei blijft
- Zonder aanleg padelbanen vrezen we voor het voortbestaan. Bij andere verenigingen zie je dat aanleg padelbanen groei van leden teweeg brengt (verschillende leeftijden)
- Het doet vermoeden dat ten tijde van de Coronaperiode leden zijn verloren. Er (zelfstandige) groepjes ontstonden bij de vereniging met eigen (Socialmedia groepen). Zal z'n tijd duren die weer terug te krijgen binnen de vereniging.
- Motiveren van leden tussen de 15 en 20 om uit te komen voor selectieteams . Gevolg: te weinig doorstroming naar 1e elftal vanuit eigen jeugd
- Een zware dip in ledenaantal door Corona en perikelen rond de accommodatie. Dit levert een terugloop op aan inkomsten.

Kader

- Nu te weinig kader. Kleine groep doet te veel taken en heeft meerdere functies, ook binnen het bestuur. Risico is te groot bij uitval of vertrek. Werving van nieuwe vrijwilligers lukt matig. Heeft meer aandacht nodig, maar daar is dan weer te weinig tijd voor. Zo houdt het probleem zichzelf in stand.
- Geen tijd in het weekend en door de weeks.
- Tijd te kort bij de vrijwilligers die er al binnen de vereniging zijn. Daarom graag meer vrijwilligers willen bereiken en behouden.
- Altijd behoefte aan meer vrijwilligers
- Meestal gaat het wel goed naar de afgesproken datum/tijdstip toe. Maar in de weken ervoor vult het moeizaam. Vaak dezelfde terugkerende personen uit de vereniging.
- We komen structureel 25 vrijwilligers tekort die bereid zijn om vaker dan éénmalig een bijdrage te leveren. Betekent: concentratie op behoud vrijwilligers die er wel zijn voor de kerntaken en structureel te weinig voor onderwerpen zoals communicatie, en activiteiten.
- Door Corona minder binding met de vereniging. Vrijwilligers die zijn afgehaakt.
- Zijn er in de toekomst vrijwilligers genoeg? De vereniging is groeiend dat vraagt meer van vrijwilligers.

Financiën

- Energierkening
- Weinig buffer. Nu smalle balans tussen inkomsten en kosten. We komen rond voor de basisvoorzieningen, maar geen ruimte voor activiteiten, extra materiaal, etc. Met meer leden zouden we financieel gezonder zijn. Die potentie is er qua animo, maar te weinig kader en geen beschikbare accommodatie.
- Betaling zorgaanbod door deelnemers 18+
- Gestegen kosten
- Jaarlijks sluiten we af met een positief saldo, maar ontoereikend om een nieuw clubgebouw te realiseren

- Blijft een zorgpunt met huidige ontwikkelingen
- Kosten voor aanleg van padelbanen is hoog. Bank wil niet lenen. Subsidie/Rentevrije lening van gemeente is noodzakelijk.
- Door het wegvallen van vele leden kwam de begroting in de knel bij het huren van het zwembad en looptraining.
- Stijgende kosten in relatie tot het teruglopend ledenaantal
- We hebben een extra trainingsavond waardoor de huurkosten en trainerskosten stijgen. Om het lidmaatschap aantrekkelijk te houden willen we de contributie laag te houden, daarom zijn we op zoek naar een of meerdere sponsors.

Accommodatie

- Wij moeten zaalruimte huren van de gemeente, maar die is beperkt beschikbaar. Onze vereniging heeft potentie om te groeien in leden, maar er is te weinig zaal beschikbaar voor training en wedstrijden. Kwaliteit van de sporthallen is matig. Materiaal verouderd en/of in slechte staat. Nieuwe sporthal is nu 2 jaar in gebruik, maar nog steeds is niet al het materiaal (o.a. scorebord, geluidsignaal) klaar voor gebruik.
- Betaalbaarheid, huurkosten
- Onze clubhuisaccommodatie is aan onderhoud onderhevig wat door de verhuurder (mits daar sprake van was) is genegeerd, gesprekken zijn gaande om eerst klein en middel herstelwerk te doen en de overdracht van het gebouw dan definitief te maken.
- Staan voor grote investeringen
- Huidig clubgebouw is in verval en voldoet niet aan de minimale eisen, zoals kleedkamer en douches
- Moeten blijven innoveren
- Onderhoud (maaieren/dak vernieuwen)
- We maken gebruik van het (Gemeentelijke) zwembad, huur is behoorlijk verhoogd in 2022. Reden; de energieprijzen/ inflatiekosten waarmee het zwembad heeft te maken. Evenzo wordt (atletiek)baanhuur met grote waarschijnlijkheid verhoogd.
- Het in eigen beheer aanleggen van een accommodatie heeft een onevenredig grote wissel getrokken op het bestuur en organisatiekracht. Ook nu de atletiekbaan gebreken vertoont is het bestuur alleen nog maar bezig met de accommodatie in plaats van het besturen en vitaliseren van de vereniging. Daarbij heeft de aanleg van de atletiekbaan/ijsbaan er onbedoeld toe geleid dat de vereniging jaarlijks 15000 euro (2023: 17000 euro) kwijt is aan een noodgebouw dat alleen geschikt is voor toiletten en een bijeenkomst voor 8-10 personen. Exploitatie van de atletiekbaan wordt bemoeilijkt doordat er een subsidie zit op de huurprijs van zaalruimte.
- De accommodatie is soms aan de kleine kant. We zijn blij dat we een avond erbij hebben gekregen zodat het aantal leden per avond beter verspreid worden. Toch is het beide avonden vaak druk. Door het groeiende ledenaantal krijgen we ook steeds meer spullen waardoor afgesloten opbergruimte krap wordt. Sommige wedstrijden duren lang waardoor sporters gedwongen worden op meerdere tafels tegelijk te spelen om voor sluitingstijd klaar te zijn.

Overig

- Als we nog meer van betekenis willen zijn dan hebben onze vrijwilligers ondersteuning nodig van professionele krachten. Beweegagogen, Gedragsdeskundigen. Kennis en kunde die zowel inhoudelijk als financieel niet automatisch passen binnen een structuur van clubcontributie en vrijwilligers. Terwijl juist het sporten binnen een vereniging zoveel pluspunten heeft buiten sporten, bewegen binnen een medische context. Hier liggen kansen voor samenwerking WMO. Dus: WMO/Sociaal Domein erken de maatschappelijke waarde van sport en draag bij! Neem de uitgestoken hand aan.
- Onze wateren worden over het algemeen matig onderhouden door de partijen die dit in hun portefeuille hebben. soms door budgetten beperkt of door regels zoals Natura 2000 en de KRW opgelegd. dit beperkt de bevisbaarheid en bereikbaarheid van de voor ons zo belangrijke speelvelden.
- Voldoende werknemers betrokken houden.
- Vaarbeperkingen in directe omgeving als gevolg van de Natura 2000 eisen
- Samenwerking gemeente

foto: lokale omroep Zeewolde

Bijlage 2 Toelichting gevolgen coronamaatregelen voor sportaanbieders

- zou op een heleboel vragen een uitgebreid antwoord willen geven, maar als je dicht moet als Sportcentrum en in totaal 6 maanden minimaal geen incasso hebt kunnen doen verdeeld over 2 jaar, dan is het klein beetje overheidssteun een druppel op een gloeiende plaat, als de gemeente ook nog tegenwerkt op sommige momenten dan wordt je niet vrolijk
- voor corona was de jaarlijkse instroom van nieuwe leden meer voorspelbaar. Aanwas nieuwe leden en behoud/uitstroom bestaande leden is grilliger geworden.
- veel leden verloren door de lockdowns. Ruim 30%.
- was net gestart in die periode
- de ontwikkeling van het sportaanbod heeft een lange tijd stilgestaan. Het is lastiger om activiteiten te organiseren of om vrijwilligers te enthousiasmeren.
- mensen veel tijd, weinig aanbod activiteiten en dus het gemak om een hengeltje uit te werpen sprak hen aan. positieve werking, vissen kan altijd!
- aantal zijn er mee gestopt en niet meer terug gekomen.
- minder contact met de vrijwilligers en leden, hierdoor minder binding en sfeer kunnen creëren.
- als zorgaanbieder mochten we doorwerken. Echter wel tijdelijk minder aanmeldingen vanuit de gemeente gehad.
- leden maken minder gebruik van club en activiteiten. Lijken door Corona andere prioriteiten te stellen of gewoon druk te zijn.
- weinig tot geen aanwas van nieuwe leden.
- leden die hun lidmaatschap opzegde omdat ze niet konden roeien
- permanent minder gebruik van de kantinefaciliteiten / verloop van leden
- aantal leden nagenoeg gehalveerd.
- de aantrekkelijkheid van solo sporten zoals hardlopen en padel zijn vergroot en dat kost ons nog steeds leden. Een van de twee tennisverenigingen is gegroeid van 250 leden naar 1.500 door padel aan te bieden. Met name jongeren willen meer vrijheid en keuze voor het moment van sporten dan 2x per week trainen op een vast tijdstip en op zaterdag een partijtje voetballen.
- geen ledeninstroom, wel uitstroom. Vrijwilligers die zijn afgehaakt. Ontwikkeling van de vereniging heeft stilgestaan of is zelfs achteruit gegaan. Terugloop in sponsoren.
- leden die niet kwamen door de maatregelen. Ouders die niet binnen mochten komen om hun kind te brengen zonder eerst te testen. Verschillen in denkwijze over de maatregelen, wat soms wat spanning gaf.